
Sammanfattning

I detta betänkande behandlas förslagen i budgetpropositionen för år 1999 om anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård samt 28 motionsyrkanden. Riksdagen har den 2 december 1998 bestämt utgiftsramen för utgiftsområdet till 1 548 899 000 kr.

Regeringens förslag om medelsanvisning på anslag m.m. tillstyrks. Förslagen innebär att införandet av miljöbalken och arbetet med att uppnå de nya föreslagna miljökvalitetsmålen och målen för ekologiskt hållbar utveckling har hög prioritet i arbetet inom hela Regeringskansliet och på de olika myndigheterna. Förberedelserna inför Sveriges ordförandeskap i EU prioriteras liksom arbetet med miljöhänsyn i samtliga EU:s politikområden samt miljöfrågorna inför EU:s utvidgning.

Åtgärder för att främja den biologiska mångfalden prioriteras också mycket högt genom en betydande förstärkning av medlen för inköp av värdefulla naturområden, främst skogsmark.

Resurserna för miljöövervakning förstärks för att kunna följa upp de nationella miljökvalitetsmålen och upprätthålla en baskompetens avseende organiska miljögifter samt öka satsningarna på övervakning avseende biologisk mångfald, materialflöden och kretslopp.

Resurserna för sanering och återställning av förorenade områden förstärks ytterligare genom att ett anslag förs upp för investeringar, undersökningar och åtgärder av sådana saneringsobjekt som är särskilt angelägna. Den med näringslivet och staten samfinansierade forskningen som bedrivs via Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning tillförs resurser eftersom den inte längre finansieras via Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA.

Myndigheternas arbete med anledning av beslutet att avveckla de båda reaktorerna i Barsebäck kommer att fortsätta och intensifieras under år 1999.

Till betänkandet har fogats 4 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Propositionen

Proposition 1998/99:1 utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Regeringen (Miljödepartementet) har föreslagit

A Miljövård

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 1999, i fråga om ramanslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, för statens räkning åta sig ekonomiska förpliktelser i samband med förvärv av eller intrångsersättning i värdefulla naturområden som innebär åtaganden om högst 120 000 000 kr för budgetåret 2000,

2. att riksdagen för budgetåret 1999 anvisar anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt följande uppställning:

A 1 Naturvårdsverket; ramanslag; 266 141 000 kr,

A 2 Miljöövervakning m.m.; ramanslag; 127 706 000 kr,

A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden; ramanslag; 577 975 000 kr,

A 4 Sanering och återställning av förorenade områden; ramanslag; 40 000 000 kr,

A 5 Åtgärder för att rena Dalälven; reservationsanslag; 29 000 000 kr,

A 6 Kemikalieinspektionen; ramanslag; 77 674 000 kr,

A 7 Visst internationellt miljösamarbete; ramanslag; 35 002 000 kr,

A 8 Stockholms internationella miljöinstitut; obetecknat anslag; 12 000 000 kr,

A 9 Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning; obetecknat anslag; 12 000 000 kr,

A 10 Miljöinsatser i Östersjöregionen; reservationsanslag; 122 100 000 kr,

B Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.

B 1 Statens strålskyddsinstitut; ramanslag; 80 358 000 kr,

B 2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader; ramanslag; 76 885 000 kr,

B 3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning; ramanslag; 65 306 000 kr,

B 4 Visst internationellt samarbete i fråga om kärnsäkerhet m.m.; ramanslag; 26 752 000 kr.

Motionerna

1998/99: MJ225 av Kjell-Erik Karlsson (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att någon förändring av verksamheten ej skall ske förrän Naturvårdsverkets nationella plan för kalkningsverksamheten lagts fram halvårsskiftet 1999.

1998/99: MJ238 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

8. att riksdagen med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anvisar anslagen under utgiftsområdet Allmän miljö- och naturvård enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
A 1 Naturvårdsverket	266 141	10 000
A 2 Miljöövervakning m.m.	127 706	10 000
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden	577 975	10 000
Nytt anslag: Miljö- och kretslopps forskning		100 000

1998/99: MJ247 av Sinikka Bohlin (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om flexibel användning av anslag till kulturresevat.

1998/99: MJ248 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att under A 1 inom utgiftsområde 20 anvisa ett anslag om 346 141 000 kr i enlighet med vad anförts i motionen,

2. att riksdagen beslutar att under A 3 inom utgiftsområde 20 anvisa ett anslag om 597 975 000 kr i enlighet med vad anförts i motionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisningen av satsningarna på kalkning,

4. att riksdagen beslutar att under A 10 inom utgiftsområde 20 anvisa ett anslag om noll kronor i enlighet med vad anförts i motionen.

1998/99: MJ605 av Tuve Skånberg m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillföra 100 miljoner kronor för forskning inom Naturvårdsverkets ram.

1998/99: MJ704 av Inger René och Berit Adolfsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kalkning av sjöar och vattendrag.

1998/99: MJ712 av Lennart Kollmats (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en mindre del av markanslaget bör få användas till nödvändig administration och handläggning.

1998/99: MJ716 av Carl Fredrik Graf (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ändrade regler så att länsstyrelserna kan använda en del av markanslaget till sin administration i samband med arbetet att bilda naturreservat.

1998/99:MJ717 av Kenth Skårvik (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behov av kalkning, särskilt vad gäller vattendragen i Västsverige,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att mer kraftfullt driva frågan om bekämpning av försurning.

1998/99:MJ726 av Kjell-Erik Karlsson m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att markanslaget får utnyttjas till nödvändig administration och handläggning.

1998/99:MJ730 av Gudrun Lindvall (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att kalkade sjöar och vattendrag får fortsatt kalkning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att även tidigare inte kalkade vatten kan börja kalkas,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av kalkning för den biologiska mångfalden i många vatten,

4. att riksdagen begär att regeringen, utifrån det ökade behovet, tar fram konkreta och tidsbestämda mål för kalkningsverksamheten för beslut i riksdagen.

1998/99:MJ737 av Rolf Kenneryd (c) vari yrkas att riksdagen beslutar höja anslagsnivån för kalkningsinsatser i sjöar och vattendrag så att verksamheten kan bedrivas minst på dagens nivå.

1998/99:MJ747 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skyddet av de myrar som finns upptagna i myrskyddsplanen skall beaktas vid skydd av biologisk mångfald i det nya utökade anslaget A 3,

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag till konkreta och tidsbestämda mål för kalkningsverksamheten för beslut i riksdagen.

1998/99:MJ766 av Karin Olsson och Willy Söderdahl (s, v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kalkning av skog, sjöar och vattendrag.

1998/99:MJ769 av Lars Gustafsson (kd) vari yrkas att riksdagen för budgetåret 1999 öronmärker 180 000 000 kr för kalkningsåtgärder.

1998/99:MJ796 av Krister Örnfjäder (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kalkning i sjöar och vattendrag.

1998/99:MJ803 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillföra Nordens Ark ett särskilt statligt engångsanslag om 6 miljoner kronor,

10. att riksdagen med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anvisar anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden Nordens Ark	577 975	70 000 6 000

1998/99:Fi210 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

21. att riksdagen beslutar om fördelning av anslag inom utgiftsområde 20 i enlighet med vad i motionen anförts.

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
A 1 Naturvårdsverket	266 141	50 000
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden	577 975	40 000

1998/99:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

19. (del) att riksdagen för budgetåret 1999 anvisar anslagen under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård samt utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt uppställningen i bilaga 2.

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden	577 975	76 000

Utskottet

Propositionen

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde omfattar utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.

Utgiftsområde 20 omfattar frågor rörande biologisk mångfald och naturvård, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, bilavgasfrågor, miljöskydd, miljö- och kretsloppsforskning, kemikaliekontroll, strålskydd och säkerhetsfrågor kopplade till kärnkraften samt internationellt miljösamarbete. Regeringens förslag för år 1999 innebär att 1 299,6 miljoner kronor avsätts för verksamhetsområdet Miljövård och 249,3 miljoner kronor för verksamhetsområdet Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.

Efter behandling i finansutskottet har riksdagen genom beslut den 2 december 1998 bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård till 1 548 899 000 kr. Beslutet överensstämmer med regeringens

förslag. Detta innebär att huvuddelen av de motioner som berör enskilda anslag bör avslås på den grunden att de inte ryms inom den beslutade utgiftsramen.

I förhållande till 1998 års vårproposition (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20) har utgiftsområdet för år 1999 ökat med ca 260 miljoner kronor. Utgiftsramen ökar med sammanlagt 334 miljoner kronor under år 1999 jämfört med år 1998. Anslagssparandet på utgiftsområdet har minskat med 150 miljoner kronor under år 1997. Bedömningen är att anslagssparandet kommer att minska ytterligare under år 1998.

Prioriteringar

Införandet av miljöbalken och arbetet med att uppnå de nya föreslagna miljö kvalitetsmålen och målen för ekologiskt hållbar utveckling har hög prioritet i arbetet inom hela Regeringskansliet och på de olika myndigheterna. Förberedelserna inför Sveriges ordförandeskap i EU prioriteras liksom arbetet med miljöhänsyn i samtliga EU:s politikområden samt miljöfrågorna inför EU:s utvidgning.

Åtgärder för att främja den biologiska mångfalden prioriteras mycket högt genom en betydande förstärkning av medlen för inköp av värdefulla naturområden, främst skogsmark.

Resurserna för miljöövervakning förstärks för att kunna följa upp de nationella miljö kvalitetsmålen och upprätthålla en baskompetens avseende organiska miljögifter samt öka satsningar på övervakning avseende biologisk mångfald, materialflöden och kretslopp.

Resurserna för sanering och återställning av förorenade områden förstärks ytterligare genom att föra upp ett anslag för investeringar, undersökningar och åtgärder av ur risksynpunkt särskilt angelägna saneringsobjekt.

Den med näringslivet och staten samfinansierade forskningen som bedrivs via Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning tillförs resurser eftersom den inte längre finansieras via Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA. Myndigheternas arbete med anledning av beslutet att avveckla de båda reaktorerna i Barsebäck (prop. 1996/97:84) kommer att fortsätta och intensifieras under år 1999.

Kärnsäkerhets- och strålskyddsarbetet vid Statens kärnkraftinspektion och Statens strålskyddsinstitut ges fortsatt hög prioritet för att säkerställa att säkerheten upprätthålls under avvecklingen av kärnkraften.

Under år 1999 kommer också hög prioritet i Regeringskansliets och myndigheternas arbete att ges åt en hållbar utveckling inom EU, miljöfrågorna i utvidgningsprocessen och förberedelserna för Sveriges ordförandeskap i EU våren 2001.

Resultatbedömning – tillståndet och utvecklingen inom området

Målen inom utgiftsområdet är att skydda människors hälsa, bevara den biologiska mångfalden, främja en långsiktig god hushållning med naturresurser samt skydda natur- och kulturlandskap. Dessa övergripande mål som antogs av riksdagen år 1991 bör enligt regeringen kvarstå som

allmän inriktning för det miljöpolitiska arbetet. I propositionen (prop. 1997/98:145) Svenska miljömål – Miljöpolitik för ett hållbart Sverige anges att regeringens övergripande mål för det miljöpolitiska arbetet är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta.

De senaste årens förändringar i miljöpåverkan, miljötillstånd och miljöåtgärder har redovisats av Naturvårdsverket i rapporten de Facto; 98. I rapporten konstateras att miljötillståndet inte har förändrats särskilt mycket de senaste åren. Däremot noteras en hel del positiva åtgärder som kommer att ge effekter senare.

Luftkvaliteten i svenska tätorter har förbättrats betydligt men situationen är inte tillfredsställande. Det faktum att bara drygt hälften av våra personbilar har katalysatorer och att biltrafiken har ökat något är förklaringar till att utsläppen inte har minskat.

Nedfallet av metaller från luften har mer än halverats sedan 1970-talet. De mål som satts för att minska utsläpp till luft av bly, kadmium och kvicksilver har helt eller nästan nåtts.

Utsläppen av några av de allvarligaste miljögifterna har minskat. Det gäller även halterna i människor och djur. De sjunkande halterna av miljögifter är den viktigaste förklaringen till att bestånden av havsörn och säl har ökat i Östersjön men det finns fortfarande skador hos sälar som tyder på att de har hormonella rubbningar.

Miljötillståndet i havet är allmänt sett fortfarande otillfredsställande men försämras för närvarande inte.

Minskade utsläpp av svavel i Europa är sannolikt den viktigaste förklaringen till att försurningsläget i svenska sjöar förbättrats under 1990-talet.

Den främsta orsaken till att den biologiska mångfalden har minskat är det över århundraden intensiva utnyttjandet av skogarna för svedjebruk, bete, träkolsframställning och virkesförsörjning till den moderna skogsindustrin. Så gott som alla skogar i Sverige är sålunda påverkade av skogsbruk. I dagens skog finns högst 1–2 % död ved. En tredjedel av skogens ca 1 500 rödlistade arter, dvs. hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter, är beroende av döda träd. Under senare år har miljöhänsynen i skogsbruket ökat.

Enligt FN:s ramkonvention för klimatförändringar (SÖ 1993:13) skall halten av växthusgaser stabiliseras på en nivå som minskar risken för att farliga störningar uppkommer i klimatsystemet. Vid klimatkonventionens tredje partsmöte i Kyoto i december 1997 enades parterna om ett protokoll till klimatkonventionen som innebär bindande utsläppsåtaganden för alla industriländer. Regeringens nuvarande huvudsakliga strategi för att nå koldioxidmålet är att begränsa användningen av fossila bränslen och ersätta dem med förnybara energikällor, samt ett effektivare utnyttjande av energi. En kommitté (M 1998:06) med parlamentarisk sammansättning har startat arbetet med åtgärdsprogram för Sveriges klimatarbete.

En ny samlad skärpt och breddad miljölagstiftning, en miljöbalk, införs fr.o.m. den 1 januari 1999 (prop. 1997/98:45, bet. 1997/98:JoU20, rskr. 1997/98:278). Införandet av en miljöbalk innebär en skärpt och breddad miljölagstiftning för en hållbar utveckling. Som en följd av miljöbalken inrättas per den 1 januari 1999 fem miljödomstolar och en miljööverdomstol. Koncessionsnämnden för miljöskydd läggs samtidigt ned.

Förra årets regeringsskrivelse Ekologisk hållbarhet (skr. 1997/98:13) innehöll åtgärdsprogram för omställningsarbetet för samtliga samhällssektorer. Många av de föreslagna åtgärderna är genomförda och arbete pågår för att fullfölja de mer långsiktiga strategierna. I en separat skrivelse Hållbara Sverige – uppföljning och fortsatta åtgärder för en ekologiskt hållbar utveckling (skr. 1998/99:5), som överlämnas till riksdagen samtidigt som budgetpropositionen, redovisas en uppföljning av de genomförda åtgärderna. I januari 1997 tillsattes en delegation för en ekologiskt hållbar utveckling.

Regeringens miljöproposition (prop. 1997/98:145) Svenska miljömål – Miljöpolitik för ett hållbart Sverige är en vidareutveckling och precisering av det inledda arbetet för en ekologiskt hållbar utveckling. Regeringen har beslutat tillsätta en parlamentarisk beredning (M 1998:07) med uppgift att göra en samlad översyn av vilka delmål som behövs för att de nationella miljö kvalitetsmålen skall kunna nås inom en generation.

I det fortsatta miljö- och resurshushållningsarbetet har sammanlagt 66 myndigheter fått i uppdrag att införa miljöledningssystem som ett verktyg i detta arbete. Delegationen (M 1998:01) för ekologiskt hållbar upphandling tillsattes under våren 1998.

Sedan introduktionen av blyfri bensin under senare delen av 1980-talet har halterna av bly i luft minskat avsevärt. Avvecklingen av blyhagel beräknas minska spridningen av bly med 700–1 000 ton per år.

Användningen av kvicksilver som årligen säljs i varor har minskat markant sedan förordningen (1991:1290) om vissa kvicksilverhaltiga varor infördes.

I slutet av juni nåddes en slutlig förlikning om Auto/Oildirektiven för lätta bilar och bränslen. I beslutet ingår att det införs ett gemensamt tillverkaransvar för avgasreningens hållbarhet inom EU.

En effekt av införandet av producentansvar för förpackningar är att stora delar av förpackningsmaterialet utnyttjas i stället för att deponeras. Ett annat sätt att omhänderta avfall är att förbränna det och samtidigt använda den energi som genereras. Det finns i dag 21 avfallsförbränningsanläggningar i Sverige.

Riksdagen beslutade år 1997 mål för ett nytt program för att fortsätta att minska hälso- och miljöriskerna med bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruk och trädgårdsnäring (prop. 1997/98:2, bet. 1997/98:JoU2, rskr. 1997/98:116). Programmet avser åren 1997–2001.

Under det kommande året skall de åtgärder som föreslås i EU:s försurningsstrategi genomföras. Eftersom försurningen i Sverige till mycket stor del påverkas av utsläppen i Europa, ca 80 % av det försurande nedfallet

härstammar från andra länder i Europa, kommer dessa åtgärder att för svensk del innebära förbättringar.

En förutsättning för att nedfallet av försurande och övergödande ämnen skall minska i den utsträckning som krävs för att försurningsstrategins mål skall infrias är att avgasutsläppen från bilar och arbetsmaskiner minskar. EU:s beslut om skärpta miljökrav för lätta fordon och bränslen kommer att bidra till att så sker. De första avgaskraven för arbetsmaskiner håller på att införas inom EU (direktiv 97/68/EG) och ett beslut om skärpta avgaskrav för tunga fordon väntas under 1999.

Åtgärder utanför utgiftsområdet

Länsstyrelserna har på miljöområdet ett viktigt tillsyns- och samordningsansvar för miljöarbetet på regional nivå. Mot bakgrund av detta förstärks länsstyrelsernas resurser för miljötillsyn med 10 miljoner kronor år 1999 och 15 miljoner kronor år 2000 och 2001. Härutöver förstärks resurserna för länsstyrelsernas nya uppgifter med anledning av miljöbalken.

Utskottets överväganden

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen anfört i redovisningen av tillståndet och utvecklingen inom miljöområdet och av de statliga insatser som gjorts.

När det gäller de allmänpolitiska frågorna inom utgiftsområde 20 bör tilläggas att utskottet inom kort påbörjar behandlingen av proposition 1997/98:145 Svenska miljömål samt skrivelse 1998/99:5 Hållbara Sverige – uppföljning och fortsatta åtgärder för en ekologiskt hållbar utveckling. I detta betänkande behandlas i huvudsak anslagsfrågor och frågor om resultatinformation m.m.

Miljövård

Propositionen

Verksamhetsområdet omfattar insatser för att bevara den biologiska mångfalden, miljöövervakning, stöd till återställning av försurade sjöar och vattendrag genom kalkning, frågor om vatten- och luftvård, avfallsfrågor, bilavgasfrågor, frågor om forskning på miljö- och kretsloppsområdet, miljöskyddsfrågor, kemikaliekontroll och internationellt samarbete inom miljöområdet. Till området hör vidare Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

Resultatbedömning

Sverige har hittills anmält 1 449 områden enligt art- och habitatdirektivet och 75 områden enligt fågeldirektivet att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden – Natura 2000. Naturvårdsverket har i uppdrag att senast

den 15 november 1998 i samarbete med länsstyrelserna lämna förslag till regeringen på ytterligare områden som kan anslutas till nätverket.

Regeringen har gett Skogsstyrelsen i uppdrag att närmare ange delmål för skogen. Vidare har Skogsstyrelsen regeringens uppdrag att bl.a. utveckla mål för biologisk mångfald. Resultatet skall redovisas i mars 1999.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har i uppdrag att fortlöpande utvärdera den nya skogspolitikens effekter på den biologiska mångfalden. Den första utvärderingen och regeringens ställningstaganden redovisas i propositionen Uppföljning av skogspolitik (prop. 1997/98:158). Miljö- och jordbruksutskottet har nyligen behandlat propositionen (1998/99: MJU3).

Regeringen har tillkallat en särskild utredare för att lämna förslag om en sammanhållen rovdjurspolitik (M1998:03). Utredningen skall redovisa sina förslag i slutet av år 1999. Utredningen skall med förtur utreda utökad skydds jakt på varg.

Regeringen fastslog i propositionen om producentansvar för bilar (prop. 1995/96:174) sin uppfattning att regler om försiktighetsmått vid hantering av skrotbilar skall införas. Naturvårdsverket arbetar för närvarande med att ta fram föreskrifter om bilskrotningsanläggningarnas demontering och hantering av skrotbilar.

År 1992 påbörjades avvecklingen av kvicksilver i varor. Förordningen omfattade kvicksilver i termometrar, elektriska komponenter, nivåvakter, tryckvakter och termostater samt vissa medicinska instrument och mätinstrument. Hittills har ca 4 ton kvicksilver (febertermometrar, tekniska varor och produkter och laboratoriekemikalier) samlats in inom ramen för åtgärdsprogrammet.

Sverige fick i anslutningsfördraget till EU flera undantag på kemikalieområdet där de svenska bestämmelserna var strängare än motsvarande EU-bestämmelser. 1998 är det sista året som dessa undantag gäller och den översyn av EU-reglerna som skulle ske i enlighet med fördraget går mot sitt slut. Alla undantag är ännu inte färdigbehandlade. Den del av översynen som redan är avslutad har fått en bra lösning. För vissa av områdena kommer Sverige att få förlängt undantag under ytterligare två eller tre år.

Resultatinformation om länsstyrelsernas arbete inom miljöområdet

Länsstyrelserna skall verka för att bevara den biologiska mångfalden, främja en långsiktigt god hushållning med naturresurser samt skydda natur- och kulturlandskap. Länsstyrelserna skall härvid samordna miljöarbetet och miljöövervakningen i länen. Arbetet skall bl.a. ske utifrån den samlade regionala miljöstrategin (STRAM).

De flesta av länsstyrelserna har prioriterat arbetet med tillståndsärenden, vilket i vissa fall har skett på bekostnad av tillsynsarbetet. Drygt en tredjedel av länsstyrelserna har prioriterat samverkan och samordning mellan andra myndigheter och integration av miljöhänsyn i länsstyrelsernas arbete. I tillstånds- och tillsynsärenden enligt miljöskyddslagen uppger flertalet länsstyrelser att verksamheten inte uppfyller de mål som antagits för verksamheten. En tredjedel av länsstyrelserna klarar målet att avgöra 80 %

av tillståndsärendena inom sex månader. En av länsstyrelserna saknar också program för tillsyn och omprövning av tillstånd för miljöfarlig verksamhet. En tredjedel har följt sina program. Resultatet varierar dock kraftigt.

Tillsynsfrågan har behandlats i en rad förslag och utredningar bl.a. Riksdagens revisorers förslag angående tillsyn – innebörd och tillämpning, Förslag till riksdagen 1994/95:RR9, Länsstyrelsernas miljövårdsarbete i förändring, (RRV 1997:47), Tillsyn enligt miljöbalken (Ds 1998:22) samt Att se till eller titta på – om tillsyn inom miljöområdet (Ds 1998:50). Materialet har bl.a. visat att tillsynsverksamheten i vissa fall är bristfällig och att förbättringar kan göras. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen utökade resurser till länsstyrelserna för tillsyn.

En betydande del av länsstyrelsernas arbete vad gäller naturvård har under de senaste åren gällt det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000.

Länsstyrelserna har under året haft ett fortsatt omfattande arbete med att administrera det svenska miljöprogrammet för jordbruket enligt rådsförordningen nr (EEC) 2078/92. Det utökade miljöprogrammet, med nya delprogram och en ökad budget om 700 miljoner kronor, har medfört ökade arbetsinsatser för länsstyrelserna i form av handläggning, information och utbildning.

A 1 Naturvårdsverket

Propositionen

Anslaget disponeras för Naturvårdsverkets förvaltningskostnader, inklusive kostnader för att administrera den verksamhet som finansieras via saksanlagan. Verkets namn ändras formellt den 1 januari 1999 från Statens Naturvårdsverk till Naturvårdsverket. Anslagssparandet har minskat kraftigt under budgetåret 1997.

Resultatinformation

Naturvårdsverket är samlande och pådrivande i miljövårdsarbetet. Verket arbetar för att främja en ekologiskt hållbar utveckling. En ny organisation gäller sedan den 1 januari 1998. Viktiga förändringar är att verket inrättat en miljörättsavdelning och att projektarbetet fått en starkare ställning. Betydande insatser under föregående budgetår har varit verkets medverkan i arbetet med en ny miljölagstiftning och framtagandet av underlag till regeringens proposition om nya miljökvalitetsmål. Verket har dessutom svarat för en stor del av förberedelserna i EU-arbetet, bl.a. när det gäller försumningsstrategin och de nya beslut som fattats om fordons- och bränslekrav.

Sedan våren 1998 finns vid verket ett råd för Svenska miljö nätet. Statskontoret har i en lägesrapport (1998:17) inför skiftet till år 2000 bedömt att det på nuvarande stadium inte finns direkt anledning till oro vad gäller Naturvårdsverkets anpassningsarbete.

Slutsatser

Införandet av miljöbalken kommer att ställa ökade krav på Naturvårdsverket. Regeringen har beslutat att ett tillsyns- och föreskriftsråd skall inrättas vid Naturvårdsverket. Rådet skall vara ett samrådsorgan för de myndigheter som arbetar med tillsyn och föreskrifter enligt miljöbalken. Syftet med en samordning av tillsyns- och föreskriftsarbetet är att stärka rättssäkerheten, effektiviteten och enhetligheten i tillsynsverksamheten. Rådet skall bestå av företrädare för berörda myndigheter, kommunerna och länsstyrelserna.

Regeringen har i budgetpropositionen för år 1998 beräknat medel för bidrag till anläggande av skoterleder till 20 miljoner kronor. Mot bakgrund av behovet att skapa utrymme för nytillkommande och utökade uppgifter för verket med anledning av miljöbalken, inklusive tillsyns- och föreskriftsrådet, samt utökat skydd av mark för vård beräknar regeringen nu medlen till bidrag för skoterleder till 10 miljoner kronor i stället för 20 miljoner kronor.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA, har fr.o.m. år 1998 i allt väsentligt övertagit ansvaret för att finansiera den forskning som Naturvårdsverket tidigare finansierade via det dåvarande anslaget för miljö- och kretsloppsforskning. Dessutom har andra förändringar gjorts i forskningsfinansieringen nationellt och internationellt som också påverkar möjligheterna att finansiera miljöforskning. Naturvårdsverket har kvar samordningsansvar för miljöforskning och har likaså ansvar för att se till att information om forskningsresultat sammanställs och sprids.

Regeringen beräknar anslaget för år 1999 till 266 141 000 kr. Anslaget beräknas till 267 348 000 miljoner kronor för år 2000 och till 269 688 000 miljoner kronor för år 2001.

Motionerna

I motion MJ238 (kd) yrkas dels att ytterligare 10 miljoner kronor anslås till Naturvårdsverket för att verket på ett fullgott sätt skall kunna utföra sina uppgift att vara samlande och pådrivande i miljövårdsarbetet samt ansvara för uppföljning och utvärdering, dels att ytterligare 100 miljoner kronor anslås till ett nytt anslag, Miljö- och kretsloppsforskning, för att garantera att nödvändig grundforskning blir genomförd (yrkande 8 delvis). Även enligt motion MJ605 (kd) bör anslaget tillföras 100 miljoner kronor för forskning inom Naturvårdsverkets ram (yrkande 1).

I motion MJ248 (m) yrkas att anslaget A 1 Naturvårdsverket utökas med 80 miljoner kronor för ökad satsning på miljöforskning (yrkande 1). De gjorda neddragningarna påverkar Sveriges kompetens på miljöområdet och möjligheterna att få inflytande i det internationella miljöarbetet.

Motionärerna i motion Fi210 (c) yrkar att ytterligare 50 miljoner kronor tillförs miljöforskningen på anslaget A 1 (yrkande 21 delvis). En översyn välkomnas, men motionärerna anser att det redan nu står klart att miljöforskningen behöver tillföras ytterligare resurser.

Utskottets överväganden

Utskottet instämmer i att införandet av miljöbalken kommer att ställa ökade krav på Naturvårdsverket. Verket har en viktig samordnande roll. Det är av stor vikt att tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen samordnas och skärps i syfte att nå miljöbalkens mål. Utskottet instämmer i att tillsynen bör effektiviseras och tillsynsmyndigheterna verka för att överträdelser beivras. De samlade myndighetsresurserna bör fördelas och utnyttjas på ett effektivt sätt för att fånga upp de möjligheter till rationaliseringsvinster som den samordnade lagstiftningen ger.

Såsom regeringen anfört är Naturvårdsverkets uppgift att vara samlande och pådrivande i miljövårdsarbetet. Verket arbetar för att främja en ekologiskt hållbar utveckling. Naturvårdsverket arbetar i en ny organisation sedan den 1 januari 1998 och utskottet instämmer i att en viktig förändring är att verket har inrättat en miljörättsavdelning och att projektarbetet fått en starkare ställning. Såsom regeringen anfört har Naturvårdsverket kvar samordningsansvar för miljöforskning och har likaså ansvar för att se till att information om forskningsresultat sammanställs och sprids.

Forskningsrådsnämnden har nyligen redovisat ett uppdrag av regeringen att i samverkan med Naturvårdsverket utreda frågan om behovet av kunskap och forskning om hållbar utveckling. Forskningsrådsnämnden anför i rapporten (1998:21) Forskning för hållbar utveckling – en nationell strategi (s. 11) att alla forskningsaktörer genom den stora bredd av frågor som har med hållbar utveckling att göra, bör ta sin del av ansvaret, var och en inom sin speciella del av forskningssystemet. Rapporten övervägs för närvarande inom Regeringskansliet. Nämnden har fått ett tilläggsuppdrag att se över den toxikologiska forskningen som skall rapporteras den 15 december 1998.

Regeringen har givit Naturvårdsverket i uppdrag att i samverkan med Forskningsrådsnämnden göra en samlad bedömning av miljöforskningen. Utgångspunkten skall därvid vara att den samlade miljöforskningen skall förstärkas. Förslag till åtgärder vad gäller organisation och inriktning m.m. skall läggas fram. Detta uppdrag skall redovisas den 15 december 1998. Regeringen anför i budgetpropositionen att beslut om åtgärder kan aktualiseras i vårpropositionen 1999.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning under anslaget A 1 Naturvårdsverket. Motion MJ248 (m) yrkande 1 avstyrks. Motionerna MJ238 (kd) yrkande 8 delvis, MJ605 (kd) yrkande 1 och Fi210 (c) yrkande 21 delvis avstyrks på den grunden att yrkandena går utöver den beslutade utgiftsramen.

A 2 Miljöövervakning m.m.

Propositionen

Anslaget disponeras för miljöövervakning, bidrag till vissa ideella organisationer samt för bilavgasverksamhet. Medlen till miljöövervakning fördelas av Naturvårdsverkets miljöövervakningsnämnd.

Resultatinformation

Miljöövervakningen är ett instrument för att beskriva tillståndet i miljön och följa hur tillståndet förändras och därigenom också att följa upp de miljömål som statsmakterna har satt upp.

Miljöövervakningsdata är viktiga i en rad sammanhang, bl.a. används miljöövervakningsdata för beräkningar av kritiska belastningsgränser och har givit underlag för havsaktionsprogram, åtgärdsförslag och internationella överenskommelser om belastningsminskningar m.m. Resultaten från undersökningar i vattendrag har givit underlag inom områdena förurning och havsföroreningar samt har använts till bedömningsgrunder för fastställande av nationella miljökvalitetsmål. Förutom kväve och svavel utnyttjas data angående metalltransporter i det internationella arbetet. Data efterfrågas också inom EU-arbetet. Data från Sveriges ståndortskartering vad avser kol i marken har blivit identifierat av IPCC/OECD som ett världsunikt material för studier av boreala skogars roll för kontroll av växthusgaser.

Slutsatser

Data från miljöövervakningen behövs för att kunna ta fram indikatorer som ger en uppfattning av miljötillståndet, vid utarbetande av och arbete med bedömningsgrunder och för arbetet med miljökvalitetsmål och miljö-kvalitetsnormer. Antagna regionala och lokala miljömål behöver följas upp, och detta förutsätter i många fall data från miljöövervakningen. Data från miljöövervakningen behövs också för den nationella statistiken samt för att kunna följa upp de nationella miljömålen. Sverige har långa mätserier av vissa miljögifters förekomst i miljön, t.ex. PCB och dioxiner. På ett mer allmänt plan nyttjas underlaget i den allmänna debatten kring miljöföroreningar, särskilt eutrofiering, vilket har lett till ett generellt ökat miljömedvetande hos allmänheten.

Regeringen bedömer att resurserna till miljöövervakningen behöver förstärkas bl.a. för att målen för hållbar utveckling och de föreslagna nya nationella miljökvalitetsmålen skall kunna följas upp. Regeringen beräknar resurserna för miljöövervakningen till ca 98 miljoner kronor för budgetåret 1999, vilket är en förstärkning med 31 miljoner kronor jämfört med innevarande budgetår. Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att senast i mars 1999 redovisa ett nytt program för den framtida miljöövervakningen.

När det gäller bilavgasverksamheten har avtalet om bilavgasundersökningar mellan Naturvårdsverket och AB Svensk Bilprovning sagts upp per den 30 juni 1999. Mot bakgrund härav och av att verksamheten inklusive finansiering avses utredas beräknas resurser till bilavgasundersökningar endast t.o.m. halvårsskiftet.

Regeringen beräknar anslaget för år 1999 till 127 706 000 kr. Anslaget beräknas till 122 513 000 kr för år 2000 och till 124 938 000 kr för år 2001.

Motionerna

I motion MJ238 (kd) yrkas att ytterligare 10 miljoner kronor anslås till miljöövervakning (yrkande 8 delvis). Motionärerna anser att av beloppet bör 2 miljoner kronor örönmärkas till folkbildning i bioteknik. Internationella försurningssekretariatet, Naturskyddsföreningen och Sveriges hembygdsförbund bör tillförsäkras resurser så att man inte riskerar att nödvändiga medel reduceras.

Utskottets överväganden

Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att utveckla såväl den nationella som den regionala miljöövervakningen och samordna dessa på ett effektivare sätt. Miljöövervakningen bör i fortsättningen syfta till att ge underlag för analys av olika utsläppskällors nationella och internationella miljöpåverkan och för uppföljning av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Utskottet instämmer i att det är angeläget att upprätthålla en baskompetens avseende organiska miljögifter. Andra angelägna områden är miljöövervakning avseende biologisk mångfald, materialflöden och kretslopp samt miljöövervakning som avser människans hälsa – områden som hittills har varit eftersatta. I övrigt bör som tidigare gälla att miljöövervakningen skall göra det möjligt att lämna underlag för åtgärder, bedöma hotbilder och följa upp beslutade åtgärder.

För år 1998 beräknades på anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. 3,5 miljoner kronor i bidrag till Internationella försurningssekretariatet, Naturskyddsföreningen och Sveriges hembygdsförbund för visst arbete inom naturvård och miljöskydd samt 1 miljon kronor på anslaget A 7 Visst internationellt miljösamarbete (prop. 1997/98:1 utg.omr. 20 s. 18, 1997/98:JoU2 s. 21, 34 samt statsliggaren för år 1998, utg.omr. 20 s. 34). För bidragen till de ideella organisationerna beräknar regeringen för budgetåret 1999 en ökning med 1 miljon kronor.

När det gäller frågor om medel för information om bioteknik är det Gentekniknämnden som har till uppgift att sprida kunskap om den gentekniska utvecklingen (prop. 1998/99:1 utg.omr. 4 s. 106). En parlamentarisk kommitté utreder för närvarande frågor om biotekniken i samhället (dir. 1997:120). Kommittén har bl.a. till uppgift att genom ett öppet och utåtriktat arbetssätt främja debatt och diskussion om frågor som rör den moderna biotekniken och dess konsekvenser för individen som patient, konsument, arbetstagare, företagare etc.

Utskottet har ingen erinran mot övervägandena i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till ramanslag. Motion MJ238 (kd) yrkande 8 delvis innebär att utgiftsramen överskrids och avstyrks med det anförda.

A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden

Propositionen

Anslaget disponeras för att bevara den biologiska mångfalden genom förvärv av särskilt värdefulla naturområden och för skötsel av naturreservat samt för återställning av skador förorsakade av försurande luftföroreningar. De under innevarande budgetår anvisade anslagen A 3 Bidrag till kalkningsverksamhet för sjöar och vattendrag och A 4 Investeringar och skötsel för naturvård bör föras samman till ett nytt ramanslag för åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden.

Regeringen beräknar en ökning av anslaget med 150 miljoner kronor för år 1999. För år 2000 bör anslaget räknas upp med ytterligare 50 miljoner kronor och för år 2001 ytterligare 110 miljoner kronor så att anslaget under år 2001 förstärks med 310 miljoner kronor jämfört med innevarande budgetår. Totalt förstärks anslaget med 660 miljoner kronor under tre år. Genom ökningen av anslaget bör det vara möjligt att inom gott och väl tio år uppnå skydd för ytterligare 250 000 ha skogsmark genom reservatsbildning.

Under år 1998 har EU beviljat Naturvårdsverket 50 miljoner kronor i bidrag från EU:s fond LIFE för naturvårdsåtgärder. Eftersom projekten är fleråriga kommer endast mindre delar av dessa medel att förbrukas under budgetåret 1998. Medlen skall nästan uteslutande användas för förvärv av skogsmark.

Bidragsbestämmelserna om statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag regleras i förordningen (1982:840). Bestämmelserna innebär att statsbidrag får lämnas till kalkning, biologisk återställning i kalkade vatten samt till nödvändiga utredningar och undersökningar i samband med kalkning eller biologisk återställning.

Regeringen beräknar anslaget till 577 975 000 kr för år 1999. För år 2000 beräknas anslaget till 628 889 000 kr och till 745 488 000 kr för år 2001.

Resultatinformation

Under budgetåret 1997 säkerställde Naturvårdsverket nästan 12 000 ha mark för naturvårdsändamål genom i huvudsak förvärv och inträngsersättningar. Under året har antalet reservat ökat från 1 693 till 1 963. Den stora ökningen av antalet reservat beror främst på omvandling av domänreservaten till naturreservat. Genomsnittskostnaden per hektar har ökat väsentligt i jämförelse med tidigare budgetår. Skälet härtill är i första hand att skyddet inriktats mot produktiva skogsmarker med uppvuxen skog i Syd- och Mellansverige samt nedanför fjällskogarna i Norrlandslänet.

Statliga medel för säkerställande av mark för naturvårdsändamål har liksom närmast föregående år i huvudsak använts för skydd av skogsmark. I september 1998 invigdes landets tjugosjätte nationalpark under namnet Färnebofjärdens nationalpark. Parken är en av de största i landet nedanför fjällkedjan.

Kalkningsverksamheten har under året inriktats på att bibehålla och förbättra pågående kalkningsprojekt genom kalkning, öppning av

vandringsvägar, biotopvård och återinplantering av försvunna arter. Det är bara i de större försurade sjöarna som åtgärder sätts in.

Motioner

I motion MJ225 (v) yrkas tillkännagivande att någon förändring av verksamheten inte bör ske förrän Naturvårdsverkets nationella plan för kalkningsverksamheten lagts fram halvårsskiftet 1999.

I motion MJ238 (kd) yrkas att anslaget tillförs 10 miljoner kronor ytterligare för länsstyrelsernas administration (yrkande 8 delvis).

I motion MJ247 (s) yrkas tillkännagivande om flexibel användning av anslag till kulturresevat. Riksantikvarieämbetets anslag för kulturmiljö är relativt små. Därför är det viktigt att använda de ökade anslagen inom Miljödepartementets område för skydd av mark och naturvård även för kulturresevat som innehåller särskilda naturvärden eller biotoper. Flexibilitet krävs mellan myndigheterna.

Enligt motion MJ248 (m) bör ytterligare 20 miljoner kronor tillföras anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden för att öka resurserna till kalkningen (yrkande 2). Vidare bör redovisningen av anslaget till kalkning göras tydligare, t.ex. genom att regeringen återgår till att redovisa kalkningen under ett eget anslag (yrkande 3).

Enligt motion MJ704 (m) bör kalkningen av sjöar och vattendrag återställas till en sådan nivå att inte uppnådda resultat äventyras.

I motion MJ712 (fp) yrkas tillkännagivande om att en mindre del av markanslaget bör få användas till nödvändig administration och handläggning.

I motion MJ716 (m) yrkas tillkännagivande om behovet av ändrade regler så att länsstyrelserna kan använda en del av markanslaget till sin administration i samband med arbetet att bilda naturreservat.

I motion MJ717 (fp) yrkas tillkännagivande om behovet av kalkning, särskilt vattendragen i Västsverige (yrkande 1). Vidare anförts att frågan om bekämpning av försurning bör drivas mer kraftfullt inom EU (yrkande 2).

I motion MJ726 (v) yrkas att markanslaget bör få utnyttjas till nödvändig administration och handläggning.

I motion MJ730 (mp) yrkas tillkännagivande om nödvändigheten av att kalkade sjöar och vattendrag får fortsatt kalkning (yrkande 1). Vidare påtalas vikten av att även tidigare inte kalkade vatten kan börja kalkas (yrkande 2). Motionärerna framhåller också nödvändigheten av kalkning för den biologiska mångfalden i många vatten (yrkande 3). Riksdagen bör begära att regeringen, utifrån det ökade behovet, tar fram konkreta och tidsbestämda mål för kalkningsverksamheten för beslut i riksdagen (yrkande 4).

Enligt motion MJ737 (c) bör anslagsnivån för kalkningsinsatser i sjöar och vattendrag höjas så att verksamheten kan bedrivas minst på dagens nivå.

I motion MJ747 (mp) yrkas att skyddet av de myrar som är upptagna i myrskyddsplanen skall beaktas vid skydd av biologisk mångfald i det utökade anslaget A 3 (yrkande 5). Vidare yrkas att riksdagen hos regeringen bör begära förslag till konkreta och tidsbestämda mål för kalkningsverksamheten för beslut i riksdagen (yrkande 9).

I motion MJ766 (s, v) anføres att kalkning är för vissa landsdelar av större vikt än för andra och att Blekinge är ett av de län som är utsatt för omfattande luftföroreningar. Särskilt viktig är Mörrumsån och dess laxbestånd.

Enligt motion MJ769 (kd) bör riksdagen för budgetåret 1999 öronmärka 180 miljoner kronor för kalkningsåtgärder. Regeringens förslag innebär att kalkningsanslaget uppgår till 160 miljoner kronor, vilket blev 1998 års nivå efter riksdagsingripande. Behovet är dock minst 180 miljoner kronor per år.

Enligt motion MJ796 (s) ger varje satsad krona på kalkning minst 2 kr tillbaka.

I motion MJ803 (fp) yrkas tillkännagivande att Nordens Ark bör tillföras ett särskilt statligt engångsanslag om 6 miljoner kronor (yrkande 5). Vidare bör riksdagen besluta dels att ytterligare 70 miljoner kronor anvisas på anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, dels att ytterligare 6 miljoner kronor anvisas på samma anslag för Nordens Ark (yrkande 10). Det är takten i skyddsarbetet som är och kommer att vara den avgörande faktorn för om Sverige klarar målet att bevara den biologiska mångfalden.

Enligt motion Fi210 (c) bör anslaget A 3 tillföras ytterligare 40 miljoner kronor (yrkande 21 delvis). Det går inte att utläsa hur mycket som anslås för kalkning. Det framkommer dock att medlen till kalkning minskar. Motionärerna anser att tidigare beslut om ökning bör följas.

I motion Fi211 (fp) yrkas att anslaget tillförs 76 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 19 delvis).

Utskottets överväganden

Inledning

Utskottet instämmer i att skydd av mark för naturvård och kalkning av försurade vattenområden är några av naturvårdspolitikens viktigaste instrument för att bevara den biologiska mångfalden. Syftet med att bevara den biologiska mångfalden och bibehålla förutsättningarna för rekreation och annan typ av nyttjande av naturresurserna är i huvudsak desamma för de nuvarande anslagen till investeringar och skötsel för naturvård samt till kalkningsverksamheten. En god markskötsel ger också positiva effekter mot försurning i vattenområden.

Såväl kalkningsverksamheten som skötselåtgärderna har betydande inslag av kontinuerlig verksamhet men omfattar också åtgärder som kan vara av engångskaraktär eller ske med varierande tidsmellanrum, varför det finns skäl att skapa förutsättning för en ökad flexibilitet beträffande lämpliga åtgärder. Utskottet instämmer därför i förslaget att de under innevarande budgetår anvisade anslagen A 3 Bidrag till kalkningsverksamhet för sjöar och vattendrag och A 4 Investeringar och skötsel för naturvård bör föras samman till ett nytt ramanslag för åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden. Motion MJ248 (m) yrkande 3 avstyrks.

Från anslaget betalas ersättning till markägare för intrång i pågående markanvändning enligt naturvårdslagen (1964:822) samt enligt 86 och 122 §§ byggnadslagen i dess lydelse intill den 1 januari 1965. Vidare kan från anslaget bidrag lämnas till kommuner och kommunala stiftelser för skydd av värdefulla naturområden. Bidrag för naturvårdsåtgärder från EU:s miljöfond LIFE redovisas under anslaget. Såsom regeringen anfört får anslaget dessutom användas för utrednings-, förhandlings- och värderingskostnader i samband med säkerställande av värdefulla naturområden.

Regeringen har genom beslut den 5 november 1998 givit Naturvårdsverket i uppdrag att utreda och lämna förslag till lämplig organisation för att säkra att de medel som föreslagits i budgetpropositionen för år 1999 för skydd av skogsmark används effektivt. Syftet med uppdraget anges i första hand vara att ge förslag till organisation för att effektivisera arbetet med att stärka bevarandet av naturskogsområden. Regeringen konstaterar att den ökade ambitionsnivån genom skydd av skogsmark i form av naturreservat kommer att leda till ökad arbetsbelastning på den regionala nivån. En förutsättning för att säkerställandearbetet skall kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt är att länsstyrelserna har kapacitet och resurser att genomföra de nationella mål för reservatsbildning samt att reservaten kan ges en fullgod vård, skötsel och förvaltning. Verket skall därför utreda vilket resursbehov som är nödvändigt för att klara skogsskyddet regionalt och föreslå hur eventuella resursförstärkningar skall finansieras och utformas. Uppdraget skall i denna del redovisas senast den 15 mars 1999.

I avvaktan på resultatet av Naturvårdsverkets utredning föreslår utskottet att motionerna MJ712 (fp), MJ716 (m) och MJ726 (v) avstyrks. Motionerna MJ238 (kd) yrkande 8 delvis, MJ803 (fp) yrkandena 5 och 10 samt Fi211 (fp) yrkande 19 delvis avstyrks på den grunden att utgiftsramen överskrids.

I arbetet med skydd av olika naturtyper har skyddet av skogsmiljöer särskilt uppmärksamats under flera år. Regeringen anför att huvuddelen av medlen har använts för att bevara skogsmiljöer i enlighet med villkoren för anslaget användning. Utskottet delar bedömningen att anslaget även under de närmaste åren huvudsakligen bör användas för skydd av skogsmark. Det är angeläget att påskynda arbetet med att skydda värdefulla skogsområden.

Utskottet anser att regeringen som tidigare bör bemyndigas att under löpande budgetperiod ikläda staten ekonomiska förpliktelser för utgifter som skall betalas under nästkommande budgetår. Bemyndigandet bör uppgå till 120 miljoner kronor för utgifter som skall betalas år 2000.

Regeringen anför under anslaget G 2 Bidrag till kulturmiljövård (prop. 1998/99:1 utg.omr. 17 s. 106) beträffande institutet kulturresevat att regeringen avser att bemyndiga Riksantikvarieämbetet att disponera högst 5 miljoner kronor av anslaget för åtgärder som föranleds av riksdagens beslut rörande skyddsformen kulturresevat. I motion MJ247 (s) anføres att Riksantikvarieämbetets anslag för kulturmiljövård är relativt små och att de ökade anslagen inom Miljödepartementets område för skydd av mark och naturvård bör, där det är möjligt, kunna användas även för kulturresevat som

innehåller särskilda naturvärden. Utskottet utgår från att de myndigheter som ansvarar för de olika skyddsformerna enligt 7 kap. miljöbalken kan finna former för ett flexibelt samarbete i dessa frågor. Motionen avstyrks i den mån den inte tillgodosetts med det anförda.

Utskottet anförde i maj 1997 (1996/97:JoU15 s. 26) och i februari 1998 (1997/98:JoU15 s. 17) att inventeringen av större våtmarker i Sverige i det närmaste är genomförd. Endast vissa områden i de nordligaste delarna av vårt land återstår. Ett genomförande av den myrskyddsplan som Naturvårdsverket tagit fram med inventeringen som bas skulle innebära att ytterligare 210 000 ha våtmarker skyddas. I allmänhet är kostnaderna för skyddet av våtmarker förhållandevis blygsamma, men våtmarkernas karaktär och utveckling är i många fall i hög grad beroende av omgivande marker. Utskottet fann det naturligt att, i det samarbete som pågår mellan i första hand Naturvårdsverket och länsstyrelserna, uppmärksamma och på lämpligt sätt iakttä de rekommendationer som våtmarksinventeringen ger.

Utskottet konstaterar att möjligheterna har ökat för skydd även av värdefulla myrmarker i och med att anslaget för markinköp har förstärkts. Motion MJ747 (mp) yrkande 5 avstyrks i den mån den inte tillgodosetts med det anförda.

Kalkning

Anslaget A 3 Bidrag till kalkningsverksamhet för sjöar och vattendrag uppgår för år 1998 till 140 miljoner kronor (prop. 1997/98:150 utg.omr. 20 s. 19). Vid behandlingen av 1998 års budget anförde utskottet i ett tillkännagivande till regeringen (1997/98:JoU2 s. 27) att användningsområdet för anslaget Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning, den s.k. kretsloppsmiljarden, borde utvidgas såtillvida att 20 miljoner kronor från det angivna anslaget skall användas för kalkning av sjöar och vattendrag under år 1998.

I betänkandet Hållbart fiske och jordbruk 1997/98:JoU9 (s. 25) anfördes i ett tillkännagivande till regeringen att utskottet instämde i en mer övergripande bedömning att kalkning och åtgärder för att minska övergödning av sjöar är exempel på åtgärder som måste fortgå i oförminskad omfattning. Regeringen borde därför i budgetpropositionen för år 1999 lägga fram förslag om medelstilldelning till kalkning som innebär att verksamheten kan fortgå i oförminskad omfattning i de sjöar och vattendrag som är av betydelse för fisket och den biologiska mångfalden.

Regeringen anför i den nu behandlade propositionen att Naturvårdsverket under året har arbetat med att ta fram underlag för att kunna bedöma vilka effekter en avbruten kalkning får på den biologiska mångfalden. Under budgetåret har också andra effektuppföljningsprojekt samt projekt för övervakning av långtidseffekter av våtmarkskalkning genomförts. Samordnings- och effektiviseringsåtgärder har också genomförts bl.a. genom uppbyggnaden av en ny databas.

Naturvårdsverket har under år 1997 redovisat tre deluppdrag i arbetet med den nationella planen för kalkningsverksamheten. Regeringen anför att arbetet med att ta fram en nationell plan för kalkningsverksamheten har

fortsatt under år 1998 och kommer att avslutas till halvårsskiftet 1999. Planen skall innehålla en detaljerad bedömning av hur verksamheten skall läggas upp och dimensioneras under den kommande tioårsperioden med utgångspunkt i det av riksdagen uttalade målet att bevara den biologiska mångfalden och nyttjandet.

Utskottet instämmer i vad som anförts i ett flertal motioner om att kalkning är nödvändig för den biologiska mångfalden i många vatten samt att konkreta mål bör anges för kalkningsverksamheten. Den nationella planen för kalkningsverksamheten skall enligt regeringen innehålla en detaljerad bedömning av hur verksamheten skall läggas upp och dimensioneras. Utskottet förutsätter mot den bakgrunden att någon förändring av kalkningsverksamheten inte beslutas innan den nationella planen har presenterats.

I avvaktan på den fortsatta beredningen i ärendet föreslår utskottet att motionerna MJ225 (v), MJ704 (m), MJ717 (fp) yrkande 1, MJ730 (mp), MJ737 (c), MJ747 (mp) yrkande 9, MJ766 (s, v) och MJ796 (s) lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning under anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden. Motion MJ248 (m) yrkande 2 avstyrks. Motion Fi210 (c) yrkande 21 delvis avstyrks på den grunden att yrkandet inte ryms inom den beslutade utgiftsramen.

Det skulle enligt utskottets uppfattning strida mot syftet med sammanslagningen av de båda anslagen att öronmärka en del av anslaget för ett visst ändamål. Även motion MJ769 (kd) avstyrks.

Regeringen anför i proposition 1997/98:145 Svenska miljömål (s. 294) att EG-kommissionen på svenskt initiativ har utarbetat en strategi som syftar till att kraftigt begränsa utsläppen av försurande ämnen. Det långsiktiga miljömålet för strategin är att den kritiska belastningen inte skall överskridas någonstans i unionen. Det anförda tillgodoser i allt väsentligt motion MJ717 (fp) yrkande 2. Motionen avstyrks.

A 4–A 10 Övriga miljöanslag

Propositionen

A 4 Sanering och återställning av förorenade områden

Anslaget är nytt fr.o.m. budgetåret 1999. Anslaget disponeras för inventeringar, undersökningar och åtgärder för att sanera och återställa förorenade områden samt för framtagande av underlag för prioriteringar av framtida sanerings- och återställningsinsatser i landet.

Förorening av mark och vatten har pågått under hundratals år men den totala omfattningen av problemen är dåligt känd. Klart är att det finns stora behov av att sanera förorenade områden. Naturvårdsverket har gjort en översiktlig kartläggning av landets saneringsbehov av förorenade områden. Det finns ett stort behov av fortsatt kartläggning och kunskapsuppbyggnad om hur stora problemen är och vilka objekt som är särskilt angelägna att åtgärda. Regeringen anför att det är viktigt att inventeringar och

undersökningar genomförs för att säkerställa att riktiga åtgärder vidtas i det fortsatta saneringsarbetet. Regeringen beräknar att 15 miljoner kronor årligen skall användas inom ramen för anslaget för att finansiera inventerings- och undersökningsinsatser i landet, inklusive viss central utrednings- och uppföljningsverksamhet.

Under budgetåret 1998 har medel för saneringsåtgärder fördelats till kommunerna inom ramen för stödet till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet (utg.omr. 18, anslag E 1 Stöd till lokala investeringsprogram). Regeringen gör nu bedömningen att det finns anledning att fördela medel för saneringsåtgärder även via Naturvårdsverket. Därmed kan från risksynpunkt särskilt angelägna saneringsobjekt åtgärdas. Dessutom kan eventuella akuta saneringsinsatser genomföras. Det är samtidigt regeringens uppfattning att stöd till saneringsåtgärder även fortsättningsvis skall kunna lämnas inom ramen för de lokala investerings-programmen.

Regeringen beräknar anslaget till 40 000 000 kr för år 1999. För år 2000 beräknas anslaget till 65 000 000 kr och till 65 000 000 kr för år 2001.

A 5 Åtgärder för att rena Dalälven

Kopparframställningen vid Falu gruva har under århundraden orsakat stora utsläpp av försurande ämnen och metaller till såväl luft, mark som vatten. Saneringsåtgärderna är påbörjade och de positiva miljöeffekterna börjar bli mätbara. Det är angeläget att saneringsåtgärderna kan fortsätta enligt åtgärdsprogrammet.

Anslaget disponeras för saneringsåtgärder i Falun enligt avtal med Stora Kopparbergs Bergslag AB (STORA).

Riksdagen beslöt under budgetåret 1987/88 att anvisa 100 miljoner kronor till åtgärder för att rena Dalälven (prop. 1987/88:85, bet. 1987/88:JoU23, rskr. 1987/88:373). Av anslaget förbrukades 11 740 238 kr innan dispositionsrätten upphörde.

Inom ramen för åtgärdsprogrammet för Dalälven undertecknades ett avtal avseende åtgärder för att minska metalläckaget från gruvavfallet i Falun. Avtalet som ingicks med STORA godkändes av regeringen den 17 december 1992. Målsättningen för slutförändetidpunkten för åtgärderna är enligt avtalet 15 år efter undertecknandet. Riksdagen beslöt därför budgetåret 1994/95 att anvisa 39 000 000 kr till saneringsåtgärder i Falun (prop. 1994/95:125, bet. 1994/95:JoU20, rskr. 1994/95:408). Reservationen på anslaget A 16 Åtgärder för att rena Dalälven från budgetåret 1994/95 uppgick vid 1998 års ingång till 30 560 000 kr. Regeringens dispositionsrätt till anslaget upphör vid utgången av år 1998.

Regeringen beräknar anslaget till 29 000 000 kr för år 1999.

A 6 Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen (KemI) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om hälso- eller miljörisker med kemiska produkter och biotekniska organismer. Anslaget disponeras av Kemikalieinspektionen för verksamhet

avseende tillsyn/vägledning, riskbedömning, riskbegränsning – allmänkemikalier samt riskbegränsning – och bekämpningsmedel.

Under år 1997 har Kemikalieinspektionen genomfört tillsyn över tillverkare och importörer, deltagit i tillsynsprojekt inom EU samt ordnat utbildning och vägledning för att öka kompetensen hos tillsynspersonal på regional och lokal nivå. Inspektionen arbetar dessutom fortlöpande med att kvalitetshöja tillsynen.

Sveriges medlemskap i EU innebär att en dominerande del av inspektionens verksamhet ligger inom ramen för EU:s arbete med kemikalier. Detta har inneburit ökade insatser inom områdena klassificering/märkning samt begränsning främst inriktat på övergångsbestämmelserna i medlemskapsavtalet. Kemikalieinspektionens insatser har bidragit till att för Sverige prioriterade kemikaliefrågor uppmärksammas inom EU och internationellt.

I proposition 1997/98:145 Svenska miljömål – miljöpolitik för ett hållbart Sverige anges att det pågående arbetet med att begränsa eller avveckla vissa särskilt farliga kemikalier måste fortgå. Det kommer även fortsättningsvis att behövas stora insatser för att öka kunskaperna om kemiska ämnens hälso- eller miljöfarliga egenskaper samt om deras förekomst och användning. Vidare anges att Sverige bör verka för en gemensam kemikaliepolicy inom EU och för att användningen i varor av de ämnen som omfattas av riktlinjerna avvecklas inom hela EU.

Kemikalieinspektionens arbete bör således vid sidan om den hittillsvarande inriktningen av kemikaliekontrollarbetet också utgå från nämnda mål och riktlinjer samt också inriktas på att vara pådrivande i utvecklandet av såväl nya arbetssätt i kemikaliepolitiken som av de hittills använda styrmedlen.

Regeringen beräknar anslaget för år 1999 till 77 674 000 kr. Anslaget beräknas till 78 138 000 kr för år 2000 och till 79 310 000 kr för år 2001.

A 7 Visst internationellt miljösamarbete

Anslaget disponeras för medlemsavgifter och deltagande i vissa internationella organisationer och för internationellt samarbete inom Miljödepartementets ansvarsområde. Från anslaget betalas kostnader för deltagande i möten inom ramen för internationella miljökonventioner och avtal, möten inom ramen för FN-systemet och EU-samarbetet samt inom organisationer.

Genom ett aktivt deltagande i det internationella miljösamarbetet ökar möjligheterna för Sverige att påverka miljöbeslut så att gränsöverskridande utsläpp och negativa globala miljöeffekter minskar. Omfattningen på det internationella miljösamarbetet ökar successivt. Sverige deltar aktivt i detta samarbete. Regeringen gör dock bedömningen att kostnaderna för år 1999 ryms inom den föreslagna anslagsnivån. Sverige inleder under budgetåret förberedelserna inför Sveriges ordförandeskap i EU våren 2001.

Anslaget för år 1999 beräknas till 35 002 000 kr. För år 2000 beräknas anslaget till 35 562 000 kr och för år 2001 till 35 562 000 kr.

A 8 Stockholms internationella miljöinstitut

Under anslaget redovisas utgifterna för statens stöd till Stockholms internationella miljöinstitut (SEI) (prop. 1987/88:85, bet. 1987/88:JoU23, rskr. 1987/88:373).

SEI:s huvudsakliga uppgifter är att initiera, genomföra och föra ut resultat av studier och forskning vad gäller värdering och utveckling av miljöteknik, miljö- och utvecklingspolicy samt relaterad miljöstyrning och strategier för en hållbar utveckling. SEI har förutom sitt huvudkontor i Stockholm tre övriga kontor, ett i Boston, ett i York och ett i Tallinn.

Regeringen anför att SEI har byggt upp en internationellt erkänd verksamhet och utvecklat forskningen inom områden som är relevanta för de globala miljöproblemen. Institutet har inriktat sin verksamhet på bl.a. energistudier, klimatfrågor, bioteknik, ekonomi med etik och miljövärden. SEI:s uppdragsgivare är regeringar, internationella organisationer och företag över hela världen. Institutets verksamhet är av stort värde även för Sverige.

Regeringen beräknar anslaget till 12 000 000 kr för år 1999. För åren 2000 och 2001 beräknas samma belopp.

A 9 Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning

Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning finansierar forskning vid AB Institutet för Vatten- och Luftvårdsforskning genom en samfinansiering mellan staten och näringslivet med 50 % vardera. Statens del har tidigare finansierats via Naturvårdsverkets anslag för miljö- och kretsloppsforskning. Från och med år 1998 finansieras statens andel av Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA, men denna finansiering upphör fr.o.m. år 1999.

Regeringen bedömer att verksamheten är viktig för samarbetet mellan staten och näringslivet i miljöfrågor för att genom forskning gemensamt identifiera och åtgärda miljöproblem. Regeringen beräknar därför 12 miljoner kronor för statens andel av den med näringslivet samfinansierade forskningen under ett nytt anslag benämnt Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning för år 1999. Anslaget får också användas för nationell finansiering av EU-projekt. Regeringen bedömer att behovet av medel för år 2000 är av samma storleksordning.

A 10 Miljöinsatser i Östersjöregionen

Riksdagen har 1994 (1993/94:100 bil. 15, bet. 1993/94:JoU415, rskr. 1993/94:209) beviljat anslag för miljöinsatser i Östersjöområdet inklusive stöd till kärnsäkerhet och strålskydd. Kvarvarande medel disponeras till utgången av 1998 under reservationsanslag 1994/95 A 8 Miljöinsatser i Östersjöregionen. Medlen har till största delen använts för investeringar i avloppsreningsverk i de baltiska republikerna. Reservationen på anslaget uppgick vid 1998 års ingång till 157 549 000 kr. Dispositionsrätten för anslaget upphör vid utgången av år 1998.

Regeringen anför att behovet av de åtgärder som låg till grund för riksdagens beslut om medel för insatser inom miljöområdet i Central- och Östeuropa finns kvar. Utvärderingar som gjorts visar att de svenska insatser som utförts har bidragit till att förbättra Östersjöns miljötillstånd. De gjorda åtagandena bör fullföljas för att den önskade effekten på Östersjöns miljö skall kunna uppnås.

Sverige deltog i juni 1998 i antagandet av Agenda 21 för Östersjöområdet – Baltic 21 – som tillkommit på svenskt initiativ. Baltic 21 är en viktig komponent i Sveriges östsamarbete.

Medel motsvarande de kvarvarande medlen bör föras upp på ett nytt reservationsanslag. Regeringen beräknar anslaget till 122 100 000 kr för år 1999.

Motion

I motion MJ248 (m) yrkas att riksdagen beslutar att under A 10 anvisa ett anslag om noll kronor (yrkande 4). Satsningarna på en bättre miljö i Östersjöregionen bör i stället finansieras via utgiftsområde 7. Detta anslag bör ges ökade resurser i motsvarande omfattning.

Utskottets överväganden

Utskottet har ingen erinran mot övervägandena i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning under anslagen A 4–A 9.

Utskottet delar regeringens uppfattning att medel motsvarande de kvarvarande medlen under fjortonde huvudtitelns reservationsanslag för budgetåret 1994/95 A 8 Miljöinsatser i Östersjöregionen bör föras upp på ett nytt reservationsanslag benämnt Miljöinsatser i Östersjöregionen. Som regeringen anför avser den största delen åtaganden avseende pågående investeringsprojekt upparbetade av Sida. Övriga medel disponeras av regeringen för att driva Baltic 21-sekretariatet och för att stödja genomförandet av Baltic 21 i de baltiska republikerna, Polen och Ryska Federationen samt för att fullfölja åtaganden gentemot Nuclear Safety Account för kärnsäkerhetsinsatser i Central- och Östeuropa. Motion MJ248 (m) yrkande 4 avstyrks med det anförda.

Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.

Propositionen

Resultatbedömning

Statens kärnkraftinspektion (SKI) och Statens strålskyddsinstitut (SSI) rapporterar årligen till regeringen om säkerhets- och strålskyddsläget vid de svenska kärnkraftverken. Enligt 1997 års rapportering gör SKI den bedömningen att säkerhetsarbetet vid de svenska kärnkraftverken har bidragit till att vidmakthålla och utveckla säkerheten vid anläggningarna.

SSI har kontinuerligt följt anläggningarnas arbete med att begränsa personalstråldoser och omgivningspåverkan. SSI konstaterar bl.a. att moderniseringsprogrammet vid de svenska kärnkraftverken resulterat i ökande stråldoser till personal. Ingen enskild person har dock fått stråldoser över fastställda dosgränser. De ökande stråldoserna visar enligt SSI på nödvändigheten av fortsatta ansträngningar att begränsa personalstråldoserna och att detta bör vara en fråga av högsta prioritet för kärnkraftverkens ledningar. Krav på s.k. dosreduktionsprogram återfinns i SSI:s föreskrifter.

Förändringar

I energipropositionen (prop. 1996/97:84) betonas vikten av att säkerheten kan upprätthållas i den nya situation som uppstår i och med avställningen av en reaktor år 1998. SKI och SSI har fått ökade resurser för detta ändamål.

Den genomgång av konstruktionsförutsättningarna för de äldre reaktorerna som nu pågår inom kärnkraftsindustrin kan komma att resultera i reviderade bedömningar av behovet av säkerhetshöjande åtgärder. På kärnavfallsområdet ökar kraven på SKI:s och SSI:s tillsynsverksamhet i takt med att planeringen av den slutliga avfallshanteringen efter hand övergår i konkretare åtgärder.

I och med rådets direktiv av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning har SSI bl.a. fått ett utökat ansvar avseende naturlig strålning.

SKI och SSI medverkar också med insatser inom det svenska samarbetet med Öst- och Centraleuropa. Dessa insatser beräknas fortsätta i oförändrad omfattning även under budgetåret 1999. Samarbetet finansieras över det s.k. Östeuropaanslaget inom utgiftsområde 7.

B 1 Statens strålskyddsinstitut

Statens strålskyddsinstitut är central förvaltningsmyndighet för frågor om skydd av människor, djur och miljö mot skadlig verkan av joniserande och icke-joniserande strålning. SSI:s huvuduppgift är således att verka för att intentionerna i strålskyddslagen (1988:220) uppfylls.

SSI har rapporterat till regeringen om konsekvenserna av de besparingskrav riksdagen beslutat om. SSI har minskat sin bemanning med åtta årsarbetskrafter. Som en följd av detta har tillsynen minskat vad gäller den icke kärnenergianknutna verksamheten, t.ex. tillsyn av radiologisk verksamhet vid svenska sjukhus. För att kunna hålla tillsynen på en tillfredsställande nivå pågår ett arbete med prioriteringar hos myndigheten. Detta har bl.a. lett till att myndigheten under året har beslutat om en ändrad policy för radonarbetet.

Från och med budgetåret 1998 har SSI fått en förstärkning med anledning av avvecklingsbeslutet av Barsebäck. Arbetet med avvecklingsfrågor har i och med detta påbörjats och områden som kräver resurser och kompetensuppbyggnad har identifierats.

I propositionen En uthållig energiförsörjning (prop. 1996/97:84) pekas det på betydelsen av att långsiktigt bevara och förstärka säkerhetsmyndigheternas resurser för att vidmakthålla samhällets insyn och kontrollmöjligheter vid en tidigarelagd avveckling. Detta kan leda till en revidering av SSI:s övergripande mål. Sammantaget gör regeringen den bedömningen att myndigheten i huvudsak levt upp till uppställda mål.

Regeringen beräknar anslaget B 1 till 80 358 000 kr för år 1999. För åren 2000 och 2001 beräknas utgifterna under anslaget B 1 till 81 735 000 kr respektive 83 090 000 kr.

B 2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader

Statens kärnkraftinspektion övervakar säkerheten vid de svenska kärntekniska anläggningarna. SKI utövar också tillsyn över behandling och lagring av kärnavfall vid kärnkraftverken, lagring av använt kärnbränsle i det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (CLAB) i Oskarshamn samt slutförvaring av kärnavfall i slutförvaret för låg- och medelaktivt avfall (SFR-I) i Forsmark.

En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1997 visar att SKI detta år hade ett anslagssparande på 14 983 000 kr i förvaltningsanslaget. Utgifterna under år 1997 översteg anslaget med drygt 2 miljoner kronor. Enligt prognosen för innevarande år kommer anslagssparandet att öka något. Detta beror främst på att SKI inte hunnit med att nyrekrytera den personal som behövs för att klara de uppgifter som tillförts med anledning av att kärnkraftsavvecklingen inletts. SKI fortsätter dock med en offensiv rekrytering av personal, varför anslagssparandet förväntas minska kommande år.

B 3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning

Statens kärnkraftinspektion är central förvaltningsmyndighet med uppgift att övervaka dels säkerheten vid kärnteknisk verksamhet, dels genomförandet av den forskning och utveckling och det program för bl.a. sådana frågor som avses i 11 och 12 §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

I och med att den framtida energipolitiken lades fast i energipropositionen (prop. 1996/97:84, bet. 1996/97:NU12, rskr. 1996/97:272) har det varit möjligt att bestämma inriktningen av och ambitionsnivån för SKI:s verksamhet. I energipropositionen betonas vikten av att säkerheten kan upprätthållas i den nya situation som uppstår i och med beslutet om avställning av en reaktor.

Bedömningen är att omfattningen och kvaliteten i granskningen och tillsynen inom säkerhetsprogrammen i dag är sådana att de uppställda målen uppnås. Förutsättningarna att på sikt ytterligare förbättra kvaliteten i verksamheten har ökat i och med att SKI:s resurser på området förstärkts inför år 1998 med anledning av energiöverenskommelsen. Ett problemområde som återkommit under de senaste åren är SKI:s arbete med generella föreskrifter. Detta arbete har nu tagit fart ordentligt i och med att det givits

högre prioritet. SKI har nu också genom de gjorda förstärkningarna goda förutsättningar att driva arbetet med 2000-talets reaktorsäkerhetskrav.

Verksamheten inom området icke-spridning har uppfyllt de ställda målen.

Baserat bl.a. på en större TEMO-undersökning görs bedömningen att SKI:s information har nått ut på ett tillfredsställande sätt. SKI:s forskningsverksamhet synes vara i stort sett väl avvägd mot de krav på framförhållning som måste ställas på säkerhetsarbetet. Avsaknaden av en svensk teknisk-vetenskaplig stödorganisation inom kärnteknikområdet ställer särskilda krav på att SKI via sina forskningsmedel kan upprätthålla en extern kompetens, oberoende av industrin, för granskningsstöd i ett längre perspektiv.

Regeringen beräknar anslagen B 2 respektive B 3 till 76 885 000 kr respektive 65 306 000 kr för år 1999. För åren 2000 och 2001 beräknas utgifterna under anslaget B 2 till 78 266 000 kr respektive 79 485 000 kr och under anslaget B 3 till 66 492 000 kr respektive 67 826 000 kr.

B 4 Visst internationellt samarbete i fråga om kärnsäkerhet m.m.

En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1997 visar på ett underskott på 1 205 000 kr. Från anslaget betalas kostnader, i amerikanska dollar och österrikiska shilling, för deltagande i internationellt samarbete på kärnenergiområdet, såsom Sveriges reguljära medlemsavgift i Internationella Atomenergiorganet (IAEA), bidraget till IAEA:s Technical Assistance and Cooperation Fund samt kostnader i samband med övrigt kärnsäkerhetssamarbete. Utgiftsprognosen för år 1998 visar på ett utfall om ca 25,5 miljoner kronor. Anslaget bör därvid vara i balans inför år 1999.

Kostnaderna under anslaget är starkt beroende av förändringar i valutakurserna. Regeringen bedömer dock att anslaget för år 1999 kommer att täcka kostnaderna.

Regeringen beräknar att anslaget för år 1999 bör vara 26 752 000 kr. För åren 2000 och 2001 beräknas en oförändrad anslagsnivå.

Övrig statlig verksamhet – Kärnavfallsfonden

Enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) är en innehavare av tillstånd till kärnteknisk verksamhet skyldig att svara för att allt i verksamheten uppkommet kärnavfall och använt kärnbränsle hanteras och slutförvaras på ett säkert sätt och att den anläggning i vilken verksamheten bedrivs avvecklas och rivs på ett säkert sätt, sedan verksamheten har upphört (10 §).

De avgiftsmedel som kärnkraftsföretagen betalar enligt lagen (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m. förvaltas av Kärnavfallsfonden. Medlen är placerade i Riksgäldskontoret. Vid utgången av år 1997 var Kärnavfallsfondens marknadsvärde 22 888 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket har i en revisionsrapport till Kärnavfallsfonden påpekat att redovisning av insättningar av avgifter till fonden och resultatet av placeringsverksamheten bör bli föremål för en översyn. Fonden har

uppdragit åt Kammarkollegiet att föreslå vilka åtgärder som bör vidtas. Regeringen följer Kärnavfallsfondens arbete med översynen.

Utskottets överväganden

Utskottet har ingen erinran mot övervägandena i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen B 1–B 4.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1998/99: MJ238 yrkande 8, 1998/99: MJ248 yrkandena 1, 2 och 4, 1998/99: MJ605 yrkande 1, 1998/99: MJ769, 1998/99: MJ803 yrkandena 5 och 10, 1998/99: Fi210 yrkande 21 och 1998/99: Fi211 yrkande 19 delvis anvisar anslag för budgetåret 1999 under utgiftsområdet enligt utskottets förslag i bilaga 1,

res. 1 (kd)

2. beträffande *redovisning av kalkning*

att riksdagen avslår motion 1998/99: MJ248 yrkande 3,

res. 2 (m)

3. beträffande *administration*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99: MJ712, 1998/99: MJ716 och 1998/99: MJ726,

res. 3 (m, kd, c, fp)

4. beträffande *ekonomiska förpliktelser för kommande budgetår i samband med förvärv av värdefulla naturområden*

att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 1999, i fråga om ramanslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, för statens räkning åta sig ekonomiska förpliktelser i samband med förvärv av eller intrångsersättning i värdefulla naturområden som innebär åtaganden om högst 120 000 000 kr efter år 1999,

5. beträffande *kulturresevat*

att riksdagen avslår motion 1998/99: MJ247,

6. beträffande *myrskyddsplanen*

att riksdagen avslår motion 1998/99: MJ747 yrkande 5,

7. beträffande *inriktning och omfattning av kalkningsverksamheten m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99: MJ225, 1998/99: MJ704, 1998/99: MJ717 yrkande 1, 1998/99: MJ730, 1998/99: MJ737, 1998/99: MJ747 yrkande 9, 1998/99: MJ766 och 1998/99: MJ796,

res. 4 (c)

8. beträffande *försurning*

att riksdagen avslår motion 1998/99: MJ717 yrkande 2.

Stockholm den 3 december 1998

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Dan Ericsson

I beslutet har deltagit: Dan Ericsson (kd), Sinikka Bohlin (s), Göte Jonsson (m), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp) och Jonas Ringqvist (v).

Reservationer

1. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (mom. 1)

Dan Ericsson (kd) och Caroline Hagström (kd) anför:

Forskningen talar sitt tydliga språk. Det är samhällsekonomiskt lönsamt att kalka försurade sjöar och vattendrag. Under förra mandatperioden försökte regeringen flera gånger minska anslaget kraftigt, vilket riksdagen gick emot.

Kalkningen av vattendrag och sjöar i exempelvis Halland hotas åter av neddragningar. Regeringens budgetförslag innebär att medel till kalkning för år 1999 inte kommer att räcka. Anslag för kalkning, markförvärv för reservatsbildning och naturvårdsskötsel sammanförs till ett anslag med en totalram på 578 miljoner kronor. Sammanslagningen gör det svårt att utvärdera vad som egentligen anslås till kalkningen, men genom att räkna baklänges framkommer att kalkningsanslaget för år 1999 uppgår till 160 miljoner kronor, vilket blev 1998 års nivå efter riksdagsingripande. Behovet är dock minst 180 miljoner kronor årligen.

Enligt vår uppfattning bör inom anslaget avsättas 180 miljoner kronor för kalkningsverksamheten. Omräknat på exempelvis Halland skulle det innebära att kalkningsbehovet skulle kunna täckas. Detta bör riksdagen med anledning av motion MJ769 (kd) som sin mening ge regeringen till känna.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1998/99: MJ769 och med avslag på motionerna 1998/99: MJ238 yrkande 8, 1998/99: MJ248 yrkandena 1, 2 och 4, 1998/99: MJ605 yrkande 1, 1998/99: MJ803 yrkandena 5 och 10, 1998/99: Fi210 yrkande 21 och 1998/99: Fi211 yrkande 19 delvis *dels* anvisar anslag för budgetåret 1999 under utgiftsområdet enligt utskottets förslag i

bilaga 1, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts ovan om medel för kalkning,

2. Redovisning av kalkning (mom. 2)

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Redovisningen av hur stora medel som går till kalkning bör göras tydligare i budgetpropositionen, t.ex. genom att regeringen för kommande budgetår återgår till att redovisa kalkningen under ett eget anslag. Detta bör riksdagen med anledning av motion MJ248 (m) yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *redovisning av kalkning*
att riksdagen med anledning av motion 1998/99: MJ248 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts ovan,

3. Administration (mom. 3)

Dan Ericsson (kd), Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c) och Harald Nordlund (fp) anför:

Säkerställandet av mark för naturvårdsändamål är en långsiktig verksamhet. Hela processen att bilda ett naturreservat sträcker sig som regel över flera år. Målet är alltid att nå frivilliga överenskommelser.

Länsstyrelserna har under senare år ålagt sparkrav i en sådan utsträckning att det ofta inte varit möjligt att säkerställa de nödvändiga administrativa insatserna. Med nuvarande resurser kommer länsstyrelserna att få svårt att leva upp till de målsättningar som regering och riksdag ställt upp för säkerställandearbetet.

Reglerna borde ändras så att länsstyrelserna får använda en mindre del av markanslaget för att täcka sina administrationskostnader i samband med säkerställandet av naturreservat. En sådan ordning tillämpas på vissa andra områden, t.ex. för kalkningsverksamheten. Den ordningen ger också möjlighet att styra prestationerna till de geografiska områden där de gör störst nytta. Detta bör riksdagen med anledning av motionerna MJ712 (fp), MJ716 (m) och MJ726 (v) som sin mening ge regeringen till känna.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *administration*
att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99: MJ712, 1998/99: MJ716 och 1998/99: MJ726 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts ovan,

4. Inriktning och omfattning av kalkningsverksamheten m.m. (mom. 7)

Eskil Erlandsson (c) anför:

Centerpartiet anför i motion MJ737 att regeringen för år 1999 föreslår en minskning av kalkningsanslaget med ca 25 miljoner kronor. Minskningen döljs av att anslaget slås samman med anslag för bl.a. markförvärv för reservatsbildning. Under senare år har kalkningsnivån kunnat upprätthållas genom att tidigare reservationer kunnat tas i anspråk. Dessa är nu i stort sett uttömda. En minskning av anslagen slår nu direkt mot verksamheten.

Hallands län tillhör de mest drabbade områdena i landet av försurning. Det är av yttersta vikt för länets attraktionskraft för rekreation, såväl för egna medborgare som tillresande, att våra sjöar och vattendrag är i så god kondition som möjligt.

Enligt min mening bör regeringen för år 2000 och kommande budgetår föreslå höjd anslagsnivå för kalkningsinsatser i sjöar och vattendrag så att verksamheten kan bedrivas minst på dagens nivå. Detta bör riksdagen med anledning av motion MJ737 (c) som sin mening ge regeringen till känna. Motionerna MJ704 (m), MJ717 (fp) yrkande 1, MJ730 (mp) yrkandena 1–3, MJ766 (s, v) och MJ796 (s) går i samma riktning och bör innefattas i tillkännagivandet. Motionerna MJ225 (v), MJ730 (mp) yrkande 4 och MJ747 (mp) yrkande 9 avstyrks.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande inriktning och omfattning av kalkningsverksamheten m.m.

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99: MJ704, 1998/99: MJ717 yrkande 1, 1998/99: MJ730 yrkandena 1–3, 1998/99: MJ737, 1998/99: MJ766 och 1998/99: MJ796 samt med avslag på motionerna 1998/99: MJ225, 1998/99: MJ730 yrkande 4 och 1998/99: MJ747 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts ovan,

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Den 2 december 1998 beslutade riksdagens majoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende år 1999. Samtidigt beslutades om preliminära utgiftstak för åren 2000 och 2001.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra

förslag syftar till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Massarbetslösheten kan steg för steg pressas tillbaka samtidigt som den sociala tryggheten också i andra bemärkelser kan öka genom att hushållen får en större ekonomiskt självständighet.

Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma, t.ex. värnandet om en god miljö.

När riksdagens majoritet nu genom riksdagsbeslutet den 2 december om ramar för de olika utgiftsområdena valt en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 20.

För budgetåret 1999 förordar vi i vår kommittémotion MJ248 yrkandena 1, 2 och 4 att den enskilda människans ansvar för naturvården skall öka, att staten skall bli bättre på att uppfylla sina kärnuppgifter inom miljöområdet samt att ökad tonvikt skall läggas vid internationellt miljösamarbete. I motionen föreslås ökade satsningar på miljöforskning samt en ökad satsning på naturreservat och biotopskyddsområden som skall finansieras genom försäljning av statens aktier i skogsbolaget AssiDomän. Vidare föreslås ett åtgärds paket för minskad försurning och övergödning samt ett åtgärds paket för minskade koldioxidutsläpp. Dessutom föreslås åtgärder för miljösamarbete i Östersjöregionen.

De av regeringen föreslagna neddragningarna påverkar Sveriges kompetens på miljöområdet, möjligheterna att få inflytande i det internationella miljöarbetet samt möjligheterna att på sikt exportera kunskaper och teknik inom miljöområdet. Vi anser att Naturvårdsverket bör tillföras 80 miljoner kronor för satsningar på miljöforskning.

Regeringen har de senaste åren minskat kalkningsanslaget. Den i budgetpropositionen föreslagna nivån medför enligt Naturvårdsverket att fler sjöar kommer att få försurningsskador samt att tusentals fiskbestånd slås ut. Anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden bör enligt vår uppfattning ökas med 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för att öka resurserna till kalkningen.

Vi anser att anslaget A 10 Miljöinsatser i Östersjöregionen bör minskas med 122,1 miljoner kronor för budgetåret 1999. I stället bör satsningarna på en bättre miljö i Östersjöregionen finansieras via utgiftsområde 7, som bör ges ökade resurser i motsvarande omfattning.

2. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Dan Ericsson (kd) och Caroline Hagström (kd) anför:

Den 2 december 1998 beslutade riksdagens majoritet om ramar för de olika utgiftsområdena. Vi kan av formella skäl inte vidhålla våra anslagsyrkanden i en reservation och väljer därför att i ett särskilt yttrande redovisa vår politik som berör utgiftsområde 20.

Vi har i motionerna MJ238 yrkande 8 och MJ605 yrkande 1 anfört att för att Naturvårdsverket på ett fullgott sätt skall kunna utföra sina uppgifter – att vara samlade och pådrivande i miljövårdsarbetet samt ansvara för uppföljning och utvärdering – krävs att deras resurser inte åderlåts på det sätt regeringen föreslagit. Speciellt utvärdering och uppföljning av fattade beslut måste vara en prioriterad uppgift. Kristdemokraterna föreslår att 10 miljoner kronor tillförs anslaget A 1 Naturvårdsverket utöver regeringens förslag.

Enligt vår uppfattning bör anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. utökas med 10 miljoner kronor för att förstärka miljöövervakningen. Vi har också föreslagit att 2 miljoner kronor öronmärks till folkbildning i bioteknik. Dessutom bör fördelningen av medel inom anslaget ske på ett sådant sätt att Internationella försurningssekretariatet, Naturskyddsföreningen och Sveriges Hembygdsförbund tillförsäkras resurser så att man inte riskerar att nödvändiga medel reduceras.

För att säkra den biologiska mångfalden och ta ett ansvar för framtida generationers möjlighet att få ta del av naturskog krävs inte bara att det finns pengar för att köpa in skogen. Regeringen har nu föreslagit en tydlig ökning av anslaget. Vi anser att det också behövs medel på länsstyrelserna så att de rent administrativt snabbt kan hantera tillskapandet av nya skyddsområden. Vi har därför föreslagit att anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden ökas med 10 miljoner kronor. Dessa medel bör öronmärkas till länsstyrelsernas administration.

Regeringens beslut att avveckla den statligt finansierade miljöforskningen och i stället överlåta ansvaret på forskningsstiftelser är inte långsiktigt hållbart. För att garantera att nödvändig grundforskning blir genomförd är det viktigt att riksdagen beslutar att återupprätta det statliga stödet.

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över den samlade miljöforskningen. Vi vill återföra 100 miljoner kronor för den angelägna forskning som Naturvårdsverket tidigare bedrivit. Vi har därför föreslagit att 100 miljoner kronor anslås under ett nytt anslag Miljö- och kretslopps-forskning.

3. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Eskil Erlandsson (c) anför:

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppgift att se över miljöforskningen. Centerpartiet välkomnar en översyn men enligt vår uppfattning står det redan klart att miljöforskningen behöver tillföras ytterligare resurser. Vi har därför föreslagit att 50 miljoner kronor tillförs miljöforskningen för åren 1999–2001 genom att anslaget A 1 Naturvårdsverket höjs med motsvarande summa.

Regeringen väljer att sammanföra de nuvarande anslagsposterna för investeringar och skötsel av naturvårdsobjekt samt bidrag till kalknings-verksamheten till ett nytt anslag. Den bristfälliga redovisningen i budgeten gör det omöjligt att utläsa hur mycket som anslås för kalkning under de kommande åren. Det framkommer dock att medlen till kalkning minskar i

förhållande till 1998 års nivå. Detta är oacceptabelt och innebär att regeringen ignorerar riksdagens tidigare beslut om ökat anslag till kalkning. Vi har därför föreslagit att anslaget ökas med 40 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Det ökade anslaget skall användas till kalkning.

4. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Harald Nordlund (fp) anför:

I Världsnaturfondens genomgång av skogspolitiken i Europa får Sverige kritik för att inte skydda tillräckliga delar av skogsmarken. Folkpartiet har i flera år föreslagit kraftigt höjda anslag för skydd av skogsmark. Det är glädjande att regeringen höjt anslaget, men vi förespråkar att anslaget höjs ytterligare enligt tidigare motioner.

Det är takten i skyddsarbetet som är och kommer att vara den avgörande faktorn för om Sverige klarar målet att bevara den biologiska mångfalden. För att komma upp till en rimlig nivå vill Folkpartiet utöka anslaget A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden med 70 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Den ideella Stiftelsen Bohus Avelscentrum driver verksamheten vid Nordens Ark, en djurpark med i huvudsak bevarandekaraktär som startades år 1988. Syftet med anläggningen är att rädda och bevara utrotningshotade djur. Den huvudsakliga inriktningen går ut på att bevara nordiska gamla lantraser. År 1993 fick Nordens Ark ett särskilt engångsanslag. Folkpartiet vill i avvaktan på att en momssänkning kan genomföras för parken anslå ett engångsanslag om 6 miljoner kronor.

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 20

Allmän miljö- och naturvård

1998/99:MJU2
Bilaga 1

Belopp i 1 000-tal kronor

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till
anslagsfördelning.

Verksamhetsområde, anslag och (anslagstyp)	Utskottets förslag
A Miljövård	
1 Naturvårdsverket (<i>ram</i>)	266 141
2 Miljöövervakning m.m. (<i>ram</i>)	127 706
3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden (<i>ram</i>)	577 975
4 Sanering och återställning av förorenade områden (<i>ram</i>)	40 000
5 Åtgärder för att rena Dalälven (<i>res.</i>)	29 000
6 Kemikalieinspektionen (<i>ram</i>)	77 674
7 Visst internationellt miljösamarbete (<i>ram</i>)	35 002
8 Stockholms internationella miljöinstitut (<i>obet.</i>)	12 000
9 Stiftelsen Institutet för vatten och luftvårdsforskning (<i>obet.</i>)	12 000
10 Miljöinsatser i Östersjöregionen (<i>res.</i>)	122 100
B Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.	
1 Statens strålskyddsinstitut (<i>ram</i>)	80 358
2 Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader (<i>ram</i>)	76 885
3 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning (<i>ram</i>)	65 306
4 Visst internationellt samarbete i fråga om kärnsäkerhet m.m. (<i>ram</i>)	26 752
Summa för utgiftsområdet	1 548 899

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård – regeringens förslag och motionsförslagen

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag		Anslags- typ	Regeringens förslag	m	kd	c	fp
A 1	Naturvårdsverket	(ram)	266 141	+80 000	+10 000	+50 000	
A 2	Miljöövervakning m.m.	(ram)	127 706		+10 000		
A 3	Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden	(ram)	577 975	+20 000	+10 000	+40 000	+76 000
A 4	Sanering och återställning av förorenade områden	(ram)	40 000				
A 5	Åtgärder för att rena Dalälven	(res.)	29 000				
A 6	Kemikalieinspektionen	(ram)	77 674				
A 7	Visst internationellt miljösamarbete	(ram)	35 002				
A 8	Stockholms internationella miljöinstitut	(obet.)	12 000				
A 9	Stiftelsen Institutet för vatten och luftvårdsforskning	(obet.)	12 000				
A 10	Miljöinsatser i Östersjöregionen	(res.)	122 100	-122 100			
A 11	Miljö- och kretsloppsforskning	(ram)			+100 000		
B 1	Statens strålskyddsinstitut	(ram)	80 358				
B 2	Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader	(ram)	76 885				
B 3	Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	(ram)	65 306				
B 4	Visst internationellt samarbete i fråga om kärnsäkerhet m.m.	(ram)	26 752				
Summa för utgiftsområdet			1 548 899	-22 100	+130 000	+90 000	+76 000

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	2
Proposition 1998/99:1 utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	2
A Miljövård.....	2
B Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.....	2
Motionerna	3
Utskottet	5
Propositionen	5
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	5
Utskottets överväganden	9
Miljövård	9
Propositionen	9
A 1 Naturvårdsverket.....	11
Propositionen	11
Motionerna	12
Utskottets överväganden	13
A 2 Miljöövervakning m.m.....	13
Propositionen	13
Motionerna	15
Utskottets överväganden	15
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden	16
Propositionen	16
Motioner.....	17
Utskottets överväganden	18
A 4–A 10 Övriga miljöanslag.....	21
Propositionen	21
Motion.....	25
Utskottets överväganden	25
Strålskydd, kärnsäkerhet m.m.	25
Propositionen	25
Utskottets överväganden	29
Hemställan	29
Reservationer.....	30
1. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (mom. 1)	30
2. Redovisning av kalkning (mom. 2).....	31
3. Administration (mom. 3).....	31
4. Inriktning och omfattning av kalkningsverksamheten m.m. (mom. 7)	32
Särskilda yttranden	32
1. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	32
2. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	33
3. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	34
4. Anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	35

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	36
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård – regeringens förslag och motionsförslagen.....	37